

ZATWIERDZONO

Na mocy zarządzenia nr TV1(1.2-1)-186
Dyrektora ds. Jakości, Ochrony Środowiska oraz
Bezpieczeństwa Pracy Spółki Akcyjnej
„ORLEN Lietuva“ z dn. 22 września 2010 r.

**INSTRUKCJA MAGAZYNOWANIA I UŻYWANIA NIEBEZPIECZNYCH
SUBSTANCJI ORAZ PREPARATÓW CHEMICZNYCH**

Instrukcja BDS-17

2 wydanie

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

1. CEL

1.1. Celem instrukcji jest ustalenie wymogów magazynowania i używania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w pracy.

2. STOSOWANIE

2.1. Wymogi instrukcji obowiązują każdego pracownika Spółki Akcyjnej „ORLEN Lietuva“ (zwanej dalej – „Spółką”) oraz zgodnie z postanowieniami poszczególnych umów – pracowników wykonawców magazynujących, używających na terenie Spółki niebezpieczne substancje oraz preparaty chemiczne.

2.2. Wymogi niniejszej instrukcji nie są stosowane dla:

2.2.1. Odpadów,

2.2.2. Substancji promieniotwórczych,

2.2.3. Ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych znajdujących się w urządzeniach lub aparatach technologicznych (np.: rurociągach, zbiornikach, kolumnach itd.).

3. ODSYŁACZE

3.1. Ustawa o niebezpiecznych substancjach i preparatach chemicznych Republiki Litewskiej (Dz.U., 2000, Nr 36-987; 2006, Nr 65-2381; 2008, Nr 76-3000)

3.2. Ustawa o bezpieczeństwie oraz ochronie zdrowia pracowników Republiki Litewskiej (Dz.U., 2003, Nr 70-3170; 2003, Nr 112-4996; 2004, Nr 28-876; 2004, Nr 163-5945; 2007, Nr 69-2720).

3.3. Ogólne przepisy o bezpieczeństwie przeciwpożarowym zatwierdzone na mocy zarządzenia nr 64 Dyrektora Departamentu Ochrony Przeciwożarowej oraz Ratownictwa przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej z dn. 18 lutego 2005 r. (Dz.U., 2005, Nr 26-852; 2007, Nr 110-4530; 2009, Nr 130-5673) .

3.4. Zasady klasyfikacji i znakowania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych zatwierdzone na mocy zarządzenia nr 532/742 Ministra Środowiska Republiki Litewskiej oraz Ministra Zdrowia Republiki Litewskiej z dn. 19.12.2000 (Dz.U., 2001, Nr 16-509; 2003, Nr 81(1)-3703; 2009, Nr 157-7112; 2010, Nr 62-3081)

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

3.5. Przepisy ochrony pracowników w miejscu pracy od czynników chemicznych zatwierdzone na mocy zarządzenia nr 97/406 Ministra Pracy i Opieki Społecznej Republiki Litewskiej oraz Ministra Zdrowia Republiki Litewskiej z dn. 24 lipca 2001 r. (Dz.U., 2001, Nr 65-2396; 2005, Nr 55-1907).

3.6. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego oraz Rady Europy w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/ EWG, 93/105/WE i 2000/21/W (L 2006 L 396, str. 1) (zwane dalej – „Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006).

4. DEFINICJE

4.1. **Substancja chemiczna** – pierwiastek chemiczny lub jego związki w stanie, w jakim występują w przyrodzie lub zostają uzyskane za pomocą procesu produkcyjnego, z wszelkimi wymaganymi do zachowania ich trwałości oraz wszelkimi zanieczyszczeniami powstałymi w wyniku zastosowanego procesu, wyłączając rozpuszczalniki, które można oddzielić bez wpływu na stabilność i skład substancji.

4.2. **Preparat chemiczny** – mieszanina lub roztwór co najmniej dwóch substancji chemicznych.

4.3. **Etykiетка** – oznacza produkt posiadający odpowiednią wielkość i formę (papierowa, plastikowa karteczka lub listek), załączony do opakowania, na którym zostaje zamieszczona informacja (nazwa substancji, określenie ryzyka i bezpieczeństwa, symbol zagrożenie, kategoria zagrożenia) dotycząca substancji chemicznych lub preparatu chemicznego.

4.4. **Stosowanie** – oznacza przechowywanie substancji i preparatów chemicznych, umieszczanie w pojemnikach, przenoszenie z jednego pojemnika do drugiego, z jednego miejsca na inne, mieszanie lub utylizacja.

4.5. **Niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne** (zwane dalej – niebezpieczne substancje) – to są substancje i preparaty chemiczne, których co najmniej jeden składnik może być zakwalifikowany do jednej z poniższych kategorii:

4.5.1. Substancje i preparaty o właściwościach wybuchowych – ciała stałe, ciecze i materiały o konsystencji pasty lub żelu, które w wyniku reakcji egzotermicznej (również bez udziału

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

tleny z powietrza) gwałtownie wydzielają gazy, oraz takie materiały, które w określonych warunkach badania detonują, ulegają szybkiej deflagracji lub wybuchają w trakcie podgrzewania w częściowo zamkniętej przestrzeni.

4.5.2. Substancje i preparaty o właściwościach utleniających – substancje i preparaty, których reakcje wywołane kontaktem z innymi substancjami, w szczególności łatwopalnymi, są reakcjami wysoce egzotermicznymi.

4.5.3. Substancje i preparaty skrajnie łatwopalne – substancje i preparaty w stanie ciekłym o wyjątkowo niskiej temperaturze zapłonu i wyjątkowo niskiej temperaturze wrzenia oraz substancje i preparaty w stanie gazowym, które w normalnych warunkach ciśnienia i temperatury palą się w kontakcie z powietrzem.

4.5.4. Substancje i preparaty wysoce łatwopalne:

a) substancje i preparaty, które w normalnych warunkach ciśnienia i temperatury, w kontakcie z powietrzem mogą nagrzewać się i w konsekwencji tego zapalić się bez dostarczenia energii;

b) substancje i preparaty w stanie stałym, które w wyniku krótkotrwałego kontaktu ze źródłem zapłonu mogą zapalić się i proces palenia się lub tlenia trwa nadal po usunięciu źródła zapłonu;

c) substancje i preparaty w stanie ciekłym o bardzo niskiej temperaturze zapłonu;

d) substancje i preparaty, które w kontakcie z wodą lub wilgotnym powietrzem wydzielają skrajnie łatwopalne gazy w niebezpiecznych ilościach.

4.5.5. Substancje i preparaty łatwopalne – substancje i preparaty w stanie ciekłym o niskiej temperaturze zapłonu klasyfikuje.

4.5.6. Substancje i preparaty bardzo toksyczne – substancje i preparaty, które w przypadku spożycia, wchłonięcia drogą oddechową lub przez skórę ich bardzo małych ilości mogą spowodować zgon albo ostre lub przewlekłe niekorzystne skutki dla zdrowia człowieka.

4.5.7. Substancje i preparaty toksyczne – substancje i preparaty, które w przypadku spożycia, wchłonięcia drogą oddechową lub przez skórę ich małych ilości mogą spowodować zgon albo ostre lub przewlekłe niekorzystne skutki dla zdrowia człowieka.

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

4.5.8. Substancje i preparaty szkodliwe – substancje i preparaty, które w przypadku spożycia, wchłonięcia drogą oddechową lub przez skórę mogą spowodować zgon albo ostre lub przewlekłe niekorzystne skutki dla zdrowia człowieka.

4.5.9. Substancje i preparaty żrące – substancje i preparaty, które w zetknięciu z żywymi tkankami mogą powodować ich zniszczenie.

4.5.10. Substancje i preparaty drażniące – substancje i preparaty niewykazujące działania żrącego, które w przypadku krótkotrwałego, długotrwałego lub wielokrotnego kontaktu ze skórą lub błoną śluzową mogą powodować ich stany zapalne.

4.5.11. Substancje i preparaty uczulające – substancje i preparaty, które w przypadku wchłonięcia do organizmu drogą oddechową lub przez skórę mogą wywoływać stan nadwrażliwości, a kolejne narażenie na substancję spowoduje niekorzystne dla zdrowia człowieka charakterystyczne skutki.

4.5.12. Substancje i preparaty rakotwórcze – substancje i preparaty, które w przypadku spożywania, wchłaniania drogą oddechową lub przez skórę mogą być przyczyną raka lub wzrostu częstości jego występowania.

4.5.13. Substancje i preparaty mutagenne – substancje i preparaty, które w przypadku spożywania, wchłaniania drogą oddechową lub przez skórę mogą być przyczyną dziedzicznych wad genetycznych lub wzrostu częstości ich występowania.

4.5.14. Substancje i preparaty działające szkodliwie na rozrodczość – substancje i preparaty, które w przypadku spożywania, wchłaniania drogą oddechową lub przez skórę mogą być przyczyną szkodliwych skutków u potomstwa, innych niż wady genetyczne, lub wzrostu częstości występowania takich skutków oraz zaburzeń funkcji lub możliwości rozrodczych u człowieka.

4.5.15. Substancje i preparaty niebezpieczne dla środowiska – substancje i preparaty, które po przedostaniu się do środowiska stwarzają lub mogą stwarzać natychmiastowe lub opóźnione zagrożenie dla jednego lub większej liczby składników środowiska.

4.6. **Symbol zagrożenia** – powszechny znak graficzny z odpowiednim wyrażeniem wskazującym na klasę zagrożenia substancji chemicznej lub preparatu chemicznego (*patrz załącznik nr 1*).

4.7. **Zwroty ryzyka (R)** – powszechne zestawienia wyrazów ostrzegające użytkownika przed niebezpieczeństwem, jakie może wywołać niebezpieczna substancja.

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

4.8. **Magazynowanie** – oznacza przechowywanie niebezpiecznych substancji w specjalnie do tego celu przeznaczonych budynkach, pomieszczeniach, na placach.

4.9. **Zwroty bezpieczeństwa (S)** – powszechne zestawienia wyrazów doradzające konsumentowi ochronę przed niebezpieczeństwem, jakie może wywołać niebezpieczna substancja.

4.10. **Karta charakterystyki** – zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 zawiera informację o zagrożeniach stwarzanych przez substancję chemiczną lub preparat chemiczny, a także informacje o zalecanych środkach zarządzania ryzykiem, koniecznych do odpowiedniego kontrolowania ryzyka dla zdrowia człowieka, bezpieczeństwa w miejscu pracy i środowiska naturalnego.

5. OBOWIĄZKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

5.1. Pracownicy używający substancji niebezpiecznych oraz/lub wykonujący prace związane z magazynowaniem substancji niebezpiecznych powinni:

5.1.1. Przed rozpoczęciem wykonywania prac zapoznać się oraz kierować się treścią karty charakterystyki używanych oraz/lub magazynowanych substancji niebezpiecznych.

5.1.2. Podczas wykonywania prac przy użyciu substancji niebezpiecznych używać środków ochrony indywidualnej wyszczególnionych w karcie charakterystyki odpowiednich substancji niebezpiecznych.

5.1.3. Zaniechać wykonywanie prac oraz w trybie natychmiastowym zawiadomić bezpośredniego przełożonego w przypadku:

5.1.3.1. Zanieczyszczenia środowiska pracy (wylanie, rozsypanie, uwolnienie gazu itd.) substancjami niebezpiecznymi.

5.1.3.2. Braku lub nieczytelnych etykietek na opakowaniach substancji niebezpiecznych.

5.2. Kierownicy oddziałów powinni:

5.2.1. Dla każdego stanowiska, na którym pracownicy będą używali niebezpiecznych substancji oraz/lub preparatów oraz/lub będą wykonywali prace związane z magazynowaniem substancji niebezpiecznych, przygotować oraz uzgodnić z zatrudnionym w firmie Specjalistą ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Pracowników listy obowiązkowych kart charakterystyk substancji niebezpiecznych (*patrz załącznik nr 2*), oraz co najmniej raz do roku dokonać weryfikacji i aktualizacji niniejszej listy.

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

5.2.2. W oparciu o przygotowaną/aktualizowaną listę zapoznać odpowiednich pracowników z kartą charakterystyki poszczególnych substancji niebezpiecznych przed rozpoczęciem wykonywania pracy, z kolei w okresie późniejszym okresowo, co najmniej raz w terminie 12 (dwunastu) miesięcy przeprowadzać instruktarz w miejscu pracy rejestrując niniejszy fakt w rejestrze instruktarzów.

5.2.3. Przed udostępnieniem nowej substancji niebezpiecznej zapoznać odpowiednich pracowników z treścią karty charakterystyki nowej substancji niebezpiecznej poprzez przeprowadzenie dodatkowego instruktarzu oraz złożenie podpisu w rejestrze instruktarzów przeprowadzanych w miejscu pracy.

5.2.4. Karty charakterystyki używanych substancji niebezpiecznych przechowywać w znanym oraz dostępnym dla pracowników miejscu.

5.2.5. Zapewnić pracownikom odpowiedni sprzęt niezbędny do pracy z substancjami niebezpiecznymi oraz ustalić zasady obsługi oraz naprawy niniejszego sprzętu technicznego, które zapewnią pracownikom bezpieczeństwo i ochronę zdrowia.

5.2.6. Do minimum zmniejszyć czas pracy pracowników, które są lub mogą być narażone na działanie substancji niebezpiecznych.

5.3. Dyrektor Zakupów powinien organizować działalność Oddziału Zakupów w taki sposób, aby:

5.3.1. karty charakterystyk substancji niebezpiecznych nabywanych od producentów, dostawców lub innych osób zostały doręczone w języku litewskim dla kierowników oddziałów Spółki wykonujących prace przy użyciu substancji niebezpiecznych;

5.3.2. dostarczane do Spółki opakowania substancji niebezpiecznych były oznakowane etykietkami w języku litewskim;

5.3.3. przed dostarczeniem substancji niebezpiecznych do magazynu Spółki zostały zawiadomione osoby niniejszego oddziału odpowiedzialne za odbiór, przechowywanie, wydanie substancji niebezpiecznych, została przedstawiona informacja o ilości dostarczanych substancji niebezpiecznych, rodzaju opakowania, oraz zostały dostarczone karty charakterystyki.

5.4. Kierownicy oddziałów Spółki wykonujący prace przy użyciu substancji niebezpiecznych powinni odmówić przyjęcia substancji niebezpiecznych bez opakowania (tj. jedynie we właściwym opakowaniu), nieoznakowanych (tj. opakowanie powinno być zaopatrzone w etykietkę), bez kart charakterystyki.

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

6. WYMAGANIA DOTYCZĄCE MAGAZYNOWANIA SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

6.1. Ogólne wymagania dotyczące miejsc magazynowania

6.1.1. Magazynowanie substancji niebezpiecznych jest dozwolone jedynie w specjalnie do tego celu zaprojektowanych, wybudowanych oraz urządzonych budynkach, pomieszczeniach oraz/lub na placach.

6.1.2. Miejsca magazynowania należy urządzić w sposób uniemożliwiający przedostanie się do nich osób niezwiązanych ze składowanymi substancjami niebezpiecznymi. Na wejściu należy zamieścić znak zakazu o treści „Obcym wstęp wzbroniony“.

6.1.3. Miejsca magazynowania należy zaopatrzyć w środki ochrony zbiorowej (np.: płyn do płukania oczu, natryski awaryjne, itd.) wyszczególnione w karcie charakterystyki składowanych substancji niebezpiecznych.

6.1.4. W zależności od przechowywanych substancji niebezpiecznych miejsca magazynowania należy oznakować właściwym znakiem ostrzegawczym (*patrz załącznik nr 3*).

6.1.5. W miejscach magazynowania nie dopuszcza się zastawianie okien, drzwi, przejść lub bram.

6.1.6. W miejscach magazynowania nie dopuszcza się przechowywanie elektrycznych wózków widłowych oraz ładowanie ich akumulatorów.

6.2. Ogólne wymagania dotyczące magazynowania substancji niebezpiecznych

6.2.1. Substancje niebezpieczne należy przechowywać w grupach według używanych do ich gaszenia środków gaśniczych (wody, piany, itd.) oraz w oparciu o informację zawartą w karcie charakterystyki.

6.2.2. Miejsca magazynowania należy zaopatrzyć w plany rozmieszczenia substancji niebezpiecznych, które w przypadku zmiany rozmieszczenia substancji niebezpiecznych należy koregować.

6.2.3. Substancje niebezpieczne aktywnie reagujące z wodą należy przechowywać w odrębnym pomieszczeniu magazynu, w opakowaniu hermetycznym, co najmniej 15 cm nad posadzką.

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

6.2.4. Substancje niebezpieczne w opakowaniach (beczkach, workach, itp.) należy przechowywać na półkach lub w stertach. Miejsca stert należy zaznaczyć taśmą na posadzce. Tworząc sterty opakowania należy ułożyć na drewnianych lub innych paletach.

6.2.5. W przypadku składowania substancji niebezpiecznych na półkach lub w stertach należy kierować się znakami wskazującymi wierzch opakowaniach. Opakowanie należy położyć w taki sposób, aby bok z etykietką oraz symbolem zagrożenia został odwrócony w stronę przejścia.

6.2.6. W miejscach magazynowania o powierzchni mniejszej niż 200 m² przejścia pomiędzy półkami, stertami oraz odstępami od nich do najbardziej wystających konstrukcji od ściany muszą wynosić co najmniej 0,8 m oraz nie mogą być zastawione.

6.2.7. W miejscach magazynowania o powierzchni przekraczającej 200 m² przejścia pomiędzy półkami, stertami muszą wynosić co najmniej 1,2 m, zaś pomiędzy najbardziej wystającymi konstrukcjami od ściany a półkami, stertami co najmniej 0,8 m.

6.2.8. Nie dopuszcza się fasowanie, rozlewanie oraz odgazowanie substancji niebezpiecznych w ogólnych pomieszczeniach magazynu.

6.2.9. Substancje niebezpieczne należy magazynować w oryginalnym opakowaniu dostarczonym przez producenta (metalowym, szklanym, plastikowym).

6.2.10. W miejscach magazynowania, w których są składowane substancje i preparaty skrajnie łatwopalne, wysoce łatwopalne oraz łatwopalne, nie dopuszcza się składowanie opróżnionych opakowań w tym samym pomieszczeniu.

6.2.11. W miejscach magazynowania substancji i preparatów żrących należy przechowywać zapasy substancji unieszkodliwiających.

6.2.12. Miejsca magazynowania należy zaopatrzyć w karty charakterystyki magazynowanych substancji niebezpiecznych.

7. OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRACY PRZY UŻYCIU SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

7.1. W miejscu pracy należy używać jedynie tych substancji niebezpiecznych, których opakowania są zaopatrzone w etykiety w języku litewskim.

7.2. Jeżeli podczas wykonywania pracy zajdzie konieczność umieszczenia substancji niebezpiecznej w innym, nie oryginalnym opakowaniu producenta, w tym przypadku nowe

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

opakowanie należy zbadać w oparciu o informację zamieszczoną w karcie charakterystyki niniejszej substancji niebezpiecznej oraz zaopatrzyć go w odpowiednią etykietkę.

7.3. Przelewania, dozowania oraz przeładunku substancji niebezpiecznych należy dokonywać za pomocą ręcznych oraz mechanicznych specjalnych urządzeń, sprzętu rozlewniczego (np.: pomp i in.).

7.4. Podczas przelewania jakichkolwiek substancji niebezpiecznych w ewentualnych miejscach rozlania należy stosować tacki.

7.5. Do przelewania, dozowania oraz przeładunku substancji niebezpiecznych nie należy używać technicznie niesprawnego sprzętu, urządzeń.

7.6. W pomieszczeniach, w których używa się substancji niebezpiecznych, wentylacja powinna zapewnić taką wymianę powietrza, aby zawartość niniejszych substancji w powietrzu nie przekraczała wartości granicznej.

7.7. Miejsca pracy, w których używa się substancji żrących, w odległości nie przekraczającej 50 metrów należy wyposażyć w natryski awaryjne oraz myjki do oczu (dalej zwane – awaryjnymi środkami przemywania). Jeżeli w takiej odległości brak stacjonarnych awaryjnych środków przemywania, należy używać przenośnych awaryjnych środków przemywania. Przed rozpoczęciem wykonywania pracy należy się upewnić, że awaryjne środki przemywania są sprawne (działają, są nie ogrodzone, nie zastawione i in.).

7.8. W miejscach pracy oraz w innych miejscach nie przeznaczonych do magazynowania substancji niebezpiecznych dopuszcza się składowania jedynie w ciągu jednej zmiany zużywanej ilości substancji niebezpiecznej.

7.14. Kierownicy oddziałów Spółki, którzy podczas wykonywania pracy używają substancji niebezpiecznych, przed oddaniem zużytego opakowania substancji niebezpiecznej (beczki, kontenera i in.) do magazynu Spółki powinni zorganizować:

7.14.1. czyszczenie opakowania (wymycie, odparowanie);

7.14.2. usunięcie wszystkich obecnych na opakowaniu etykietek.

7.15. Kierownicy oddziałów Spółki, którzy podczas wykonywania pracy używają substancji niebezpiecznych, przed oddaniem do magazynu Spółki katalizatora oraz innych substancji niebezpiecznych stosowanych w procesie produkcyjnym powinni:

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

7.15.1. uzgodnić z kierownikiem magazynu Spółki warunki przekazania katalizatora lub innych substancji niebezpiecznych;

7.15.2. przedstawić kierownikowi magazynu Spółki kartę charakterystyki;

7.15.3. zaopatrzyć opakowanie w odpowiednią etykietkę z dodatkowym napisem o treści „ZUŻYTE“.

7.16. Zagospodarowanie substancjami niebezpiecznymi powinno się odbywać w oparciu o obowiązujące wewnętrzne zasady gospodarowania odpadami.

7.17. Środków do czyszczenia/dezynfekcji należy używać zgodnie z wymaganiami wyszczególnionymi na etykietce zamieszczonej na opakowaniu.

7.18. Środków niebezpiecznych (np., reagentów) w laboratorium należy używać zgodnie z dokumentacją techniczną, metodyczną (np., ASTM, LST, EN, ISO, GOST, TS).

8. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH AWARYJNYCH

8.1. O incydencie, awarii, nieszczęśliwym wypadku, do którego doszło podczas magazynowania lub używania substancji niebezpiecznych, należy zawiadomić:

8.1.1. pod ogólnym numerem telefonu pomocy - 3333 Dyspozytora Spółki;

8.1.2. bezpośredniego kierownika oddziału.

8.2. Podczas unieszkodliwiania, zbierania lub innego zagospodarowania substancji niebezpiecznych należy opierać się na informacji zamieszczonej w karcie charakterystyki substancji niebezpiecznych.

8.3. Zebrane, unieszkodliwione, przeterminowane, niezidentyfikowane substancje niebezpieczne, zanieczyszczone opakowania i in. należy przechowywać osobno od innych substancji niebezpiecznych oraz gospodarować nimi zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi zasadami gospodarowania odpadami.

9. ZAŁĄCZNIKI

1 priedas. Symbole zagrożeń niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych oraz odsyłacze.

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

2 priedas. Lista kart charakterystyki substancji niebezpiecznych, z treścią których w trybie obligatoryjnym powinni zapoznać się pracownicy.

3 priedas. Znaki ostrzegawcze.

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

Dokument przygotował	Donatas Milikauskis	Specjalista ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Pracowników	2010	
	I. Nazwisko	Stanowisko	Data	Podpis

Załącznik nr 1. Symbole zagrożeń niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych oraz odsyłacze.

KATEGORIE ORAZ SYMBOLE ZAGROZEŃ SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

Kategoria zagrożeń	Zwroty ryzyka	Symbol zagrożenia
Substancje i preparaty o właściwościach wybuchowych	R 2 Zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, kontaktu z ogniem lub innymi źródłami zapłonu. R 3 Skrajne zagrożenie wybuchem wskutek uderzenia, tarcia, kontaktu z ogniem lub innymi źródłami zapłonu.	
Substancje i preparaty o właściwościach utleniających	R 7 Może spowodować pożar. R 8 Kontakt z materiałami zapalnymi może spowodować pożar. R 9 Grozi wybuchem po zmieszaniu z materiałem zapalnym.	
Substancje i preparaty skrajnie łatwopalne	R 12 Skrajnie łatwopalne.	
Substancje i preparaty wysoce łatwopalne	R 11 Produkt wysoce łatwopalny. R 15 W kontakcie z wodą uwalnia skrajnie łatwopalne gazy. R 17 Samorzutnie zapala się w powietrzu.	
Substancje i preparaty łatwopalne	R 10 Produkt łatwopalny.	–
Substancje i preparaty bardzo toksyczne	R 26 Działa bardzo toksycznie przez drogi oddechowe. R 27 Działa bardzo toksycznie w przypadku kontaktu ze skórą. R 28 Działa bardzo toksycznie po spożyciu. R 39 Możliwe ryzyko powstania nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia.	
Substancje i preparaty toksyczne	R 23 Działa toksycznie przez drogi oddechowe. R 24 Działa toksycznie w kontakcie ze skórą. R 25 Działa toksycznie po połknięciu. R 39 Zagroźa powstanie poważnych, nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia. R 48 Stwarza poważne zagrożenie zdrowia	

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p align="center">BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p align="center">2 wydanie</p>
--	--	---------------------------------

	<p>człowieka w następstwie długotrwałego narażenia.</p>	
<p>Substancje i preparaty szkodliwe</p>	<p>R 20 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe. R 21 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą. R 22 Działa szkodliwie po połknięciu. R 48 Stwarza poważne zagrożenie zdrowia człowieka w następstwie długotrwałego narażenia. R 65 Działa szkodliwie po połknięciu, może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia. R 68 Możliwe ryzyko powstania nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia.</p>	
<p>Substancje i preparaty żrące</p>	<p>R 34 Powoduje oparzenia. R 35 Powoduje poważne oparzenia.</p>	
<p>Substancje i preparaty drażniące</p>	<p>R 36 Działa drażniąco na oczy. R 37 Działa drażniąco na drogi oddechowe. R 38 Działa drażniąco na skórę. R 41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.</p>	
<p>Substancje i preparaty uczulające</p>	<p>R 42 Może powodować uczulenie w następstwie narażenia drogą oddechową</p>	
<p>Substancje i preparaty rakotwórcze</p>	<p>1 i 2 kategorii: R 45 Może powodować raka. R 49 Może powodować raka w następstwie narażenia drogą oddechową.</p>	
<p></p>	<p>3 kategorii: R 40 Ograniczone dowody działania rakotwórczego.</p>	
<p>Substancje i preparaty mutagenne</p>	<p>1 i 2 kategorii: R 46 Może powodować dziedziczne wady genetyczne.</p>	
<p></p>	<p>3 kategorii: R 68 Możliwe ryzyko powstania nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia.</p>	
<p>Substancje i preparaty działające szkodliwie na rozrodczość</p>	<p>1 i 2 kategorii: R 60 Może upośledzać płodność. R 61 Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki.</p>	

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p align="center">BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p align="center">2 wydanie</p>
--	--	---------------------------------

	<p>3 kategorii: R 62 Możliwe ryzyko upośledzenia płodności. R 63 Możliwe ryzyko działania na dziecko w łonie matki.</p>	
<p>Substancje i preparaty niebezpieczne dla środowiska</p>	<p>R 50 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne. R 51 Działa toksycznie na organizmy wodne. R 52 Działa szkodliwie na organizmy wodne. R 53 Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym. R 54 Działa toksycznie na rośliny. R 55 Działa toksycznie na zwierzęta. R 56 Działa toksycznie na organizmy glebowe. R 57 Działa toksycznie na pszczoły. R 58 Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku. R 59 Stwarza zagrożenie dla warstwy ozonowej.</p>	

Ostrzeżenie: Tło symbolu zagrożenia powinno być w kolorze żółto-pomarańczowym.

Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“	BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych	2 wydanie
---	---	-----------

Załącznik nr 2. Wzór listy kart charakterystyki substancji niebezpiecznych, z treścią których w trybie obligatoryjnym powinni zapoznać się pracownicy.

Spółka Akcyjna „ORLEN LIETUVA“

ZATWIERDZAM:

(Stanowisko kierownika oddziału)

(podpis) _____

(imię, nazwisko) _____

201__ r. ____mies. ____ dn.

(nazwa oddziału)

(nazwa stanowiska)

**Wzór listy kart charakterystyki substancji niebezpiecznych, z treścią których w trybie obligatoryjnym powinni zapoznać się pracownicy
nr __**

NP	Nazwa substancji niebezpiecznej	Data ostatniego wglądu do karty charakterystyki

UZGODNIONO:

Specjalista ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Pracowników

Listę przygotował:

<p>Spółka Akcyjna „ORLEN Lietuva“</p>	<p>BDS-17 Instrukcja magazynowania i używania niebezpiecznych substancji oraz preparatów chemicznych</p>	<p>2 wydanie</p>
--	---	------------------

Załącznik nr 3. Znaki ostrzegawcze.

ZNAKI OSTRZEGAWCZE

ZNAK	NAZWA
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty wybuchowe</p>
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty utleniające</p>
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty skrajnie łatwopalne, wysoce łatwopalne, łatwopalne</p>
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty bardzo toksyczne, toksyczne, rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość</p>
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty szkodliwe, drażniące, uczulające</p>
	<p>Ostrzeżenie substancje i preparaty żrące</p>
	<p>Ogólne ostrzeżenie</p>

Ostrzeżenie: Tło znaku ostrzegawczego powinno być w kolorze żółtym lub żółto-pomarańczowym.